వలస

కె.వి.యస్. వర్మ

"అయిదివ్వండి బాబూ"

"ఏటీ, అయిదా? ఆశకంతుండాలి. మూడు తీసుకో"

"కిట్టదు సావీ. కోసుడు దూరవెళ్ళాల. మీకు తెల్దా బాబూ, మద్దినంతా అప్పే – లాక్కెల్లాల్సిందే" అన్నాడు ఏసురత్నం తువ్వాలుతో ముఖం తుడుచుకుంటూ.

"మూడున్నర యిస్తాను. నీకిష్టమైతేరా, లేపోతే లేదు" అని లాల్చీ జేబులోంచి రుమాలు తీసి నుదుటికి పట్టిన చెమట తుడుచుకుంటూ ముందుకు కదిలాడు అతను.

ఏమీ పాలుపోక ఏసురత్నం రెండు నిమిషాలలాగే నిలుచుండి పోయాడు.

అతను వెనక్కి చూడకుండా తాపీగా ముందుకే నడుస్తున్నాడు.

మరీ మూడున్నరకే బేరమొప్పు కోడమా? తిరుగు బేరం లేక పోతే ఈసురోమంటా రావాల. ఈ బేర మొదిలేసుకుంటే మూడున్నరా పోతాది – ఏసురత్నానికి బేర మొదులు కోడానికి మనసొప్పలేదు.

రిక్షా ఎక్కి గబగబా పోనిచ్చాడు.

"ఎక్కండి బాబూ"

"నేనెక్కను. ముందే ఈ మాటనొచ్చుగా, నన్ను కొంత దూరం నడిపించాక, నువ్వెక్కమంటే ఎక్కేస్తానను కున్నావా?" అన్నాడతను ముఖం చిట్లించుకుంటూ.

"కిట్టదని వెంటనే ఒప్పలేక పోయాను సావీ. కోపగించకండి"

"కిట్టక పోతే ఇప్పుడెందు కొచ్చావ్".

"తప్పక సావీ. బరిడద్దయినా సంపాయించాలికదా బాబూ" అన్నాడు ఏసురత్నం వినయంగా.

అతనేమనుకున్నాడో రిక్షా ఎక్కి కూచుని "పోనీ" అన్నాడు.

"అమ్మయ్య" అనుకుంటూ ఏసురత్నం పెడల్ మీద బరువుగా కాలేశాడు.

సూర్యుడు నడినెత్తి మీదున్నాడేమో ఎండ పేలి పోతోంది.

అంత ఎండలోనూ ఆ పట్నం మెయిన్ రోడ్డు హడావుడిగా వుంది. మెయిన్ రోడ్డు కటూ యిటూ వున్న షాపుల్లో చిన్నా, పెద్దా బేరాలు సాగిపోతున్నాయి.

రద్దీని తప్పించు కుంటూ ఏసురత్నం కొంచెం వేగం గానూ, ఎంతో మెళుకువగానూ రిక్షాను తొక్కుతున్నాడు.

ఓ ఆటో దాదాపు ఢీకొన బోయింది. ఏసురత్నం హేండిల్ పక్కకు తిప్పడంతో ఆటో, రిక్షాను రాసుకుంటూ వెళ్ళి పోయింది.

"ఎదవ నంజికొడుకు, ఎదవ గీర, ఆడికేం బండిలో బద్రంగా కూకుంటాడు" అని ఏసురత్నం సణుక్కున్నాడు.

రిక్షా మెయిన్ రోడ్డు దాటింది. మరో పావు గంటకు పట్నం పొలిమేర దాటింది.

ట్రాఫిక్ పలచ బడింది. అప్పుడో లారీ, అప్పుడో బస్సూ వెళుతున్నాయి.

రిక్షాలో కూర్చున్నతను కాలక్షేపానికి కాబోలు,

"ఏవోయ్" అన్నాడు.

"ఏం బాబూ" అని బదులిచ్చాడు ఏసురత్నం.

"నీదీవూరేనా"

"కాదు బాబూ ఎంకటాపురం"

"ఏటేటీ, వెంకటాపురమా! అంత దూరం నుంచి వచ్చావా? ఎన్నాళ్ళయిందేటీ ఇక్కడి కొచ్చి"

"ఏడాదవుద్ది బాబూ"

"పుట్టినూరు ఏడిచి పెట్టి ఇంత దూరం వచ్చావేటీ"

"పుట్టినూళ్ళో పొట్ట గడవక పోతే ఏం చేస్తాం సావీ. ఆకలికాగలేక శానా మందిమి ఇక్కడి కొచ్చేసేం".

"అయ్యో పాపం. ఎంతమందొచ్చేరేటి"

ఏసురత్నం మాటాడలేదు. అప్పొచ్చింది. రిక్షా దిగాడు రిక్షా కమ్మి ఓ చేత్తోనూ, హేండిల్ మరో చేత్తోనూ పట్టుకుని లాగుతున్నాడు

అతను మళ్ళీ ఏదో అడిగాడు.

ఏసురత్నం వినిపించుకోనట్టు రిక్షా లాగుతున్నాడు, చెమటలు కక్కుతూ. జోళ్ళు లేని కాళ్ళు మండి పోతున్నాయి. చెమటకు బనియను ఒంటికంటుకు పోయి చిరాకు చిరాకుగా వుంది.

అప్ ఎక్కడం పూర్తవడంతో ఏసురత్నం రిక్షా సీటు మీద కూర్చుని గస తీర్చుకుంటున్నాడు. డౌను కావడంతో తొక్కక్కర్లేకుండానే రిక్షా వెళ్తోంది.

తన దగ్గర రెండు రూపాయలున్నాయి. ఈ బేరం డబ్బులు కూడా కలిపితే అయిదున్నర అవుతాది. రిక్షా అద్దెపోను అర్ధరూపాయి మిగుల్తాది. మరో రెండు మూడు బేరాలన్నా తగిల్తేకానీ ఇంట్లో పొయ్యి ఎలగదు– అనుకున్నాడు ఏసురత్నం.

రిక్షా డౌన్‌లో రయ్యిమని వెళ్తోంది. వెనక నుంచి హారన్ వినిపించడంతో ఏసురత్నం రిక్షాను రోడ్డు పక్కకు పోనిచ్చాడు. ఇంతలో ఆయిల్ టాంకర్‌ను ఓవర్‌టేక్ చేస్తూ ఓ లారీ రిక్షా మీద కొచ్చేసింధి. ఏసురత్నం అసంకల్పితంగా హేండిల్‌ను ఎడమ పక్కకు తిప్పేశాడు. రిక్షా రోడ్డు మించి పిల్లి మొగ్గలేస్తూ పంట పొలంలో పడి పోయింది.

"అమ్మా" అని మూలిగాడు ఏసురత్నం.

*   *   *   *   *

సత్తెమ్మ నీరసంగా అడుగు లేస్తోంది. ప్రాణాలు కళ్ళల్లోకొచ్చినట్టుగా వుంది. ఆమె తల ఉడతలు పీకిన తాటింకలా వుంది. అస్థిపంజరం గాలిలో ఈదుతున్నట్టుగా నడుస్తోంది. సత్తెమ్మ ఒంటి మీది మల్లు చీర అతుకులతో మాసిపోయి వుంది.

సాయంకాలపు చిరు ఎండను సత్తెమ్మ కళ్ళు చూడ లేక పోతున్నాయి ఒక చెయ్యి నడుం మీదా, మరో చెయ్యి కళ్ళకు ఎండ తగలకుండా కనుబొమలపైనా వేసి నడుస్తోంది.

"మళ్ళీ పోట్టాపీసుకేనా"

ఔనక్కడికేనన్నట్టు తలూపింది సత్తెమ్మ.

"నీ చాదస్తం కాపోతే, మనేర్దరొత్తే ఆళ్ళే అట్టుకు రారేటి".

బుల్లి మాటకు జవాబివ్వకుండా సత్తెమ్మ ముందుకు నడిచింది

ఈ బుల్లికి అన్నీ ఆరాలే. నేనెక్కడికెళ్తే దీనికెందుకంట. అయినా, నా బాద దానికెట్టా తెలుత్తాది. తల్లీ, తండ్రీ ఏ పుర్రాకులో పడి తిండెడతన్నారు– అనుకుంది సత్తెమ్మ.

అప్పుడే మళ్ళీ ఆకలేస్తన్నాది. పొద్మన్న ఈ పరాయి గంజినీళ్ళు పోసినాది. ఆళ్ళకే తిండానికి నేదు. ఆళ్ళకన్న మాటేటో ఎవురికి మాత్రం వున్నాది.

సత్తెమ్మ భారంగా నడుస్తోంది.

దూరంగా ఏడుపులు వినిపిస్తున్నాయి. సత్తెమ్మ గుండె గిలగిలాడి పోయింది. ఎక్కడేడుపు వినిపించినా ఆమె వజ వజ వణికి పోతుంది.

ఆమెకు కష్టాలు కొత్తకాదు. కన్నీళ్ళు కొత్తకాదు. అయినా ఆమె మనసు బండబారిపోలేదు. మరింత మెత్తబడింది.

సత్తెమ్మ వాళ్ళ దగ్గర కెళ్ళింది.

ఏడేళ్ళ పాప మీద పడి ఒకామె కడుపు తరుక్కుపోయేళా ఏడుస్తోంది. పక్కన మరికొంత మంది కన్నీళ్ళు కారుస్తున్నారు.

సత్తెమ్మ వాళ్ళను ఓదార్చడానికి ప్రయత్నించింది. ఆదుఃఖంలో వాళ్ళు ఆమె మాటలను పట్టించుకోలేదు.

అక్కడ నుంచి సత్తెమ్మ కదిలింది. ఆమెకు కన్నీళ్ళు ఆగడం లేదు

క్రిందటేడాది.....

అయిదేళ్ళ మనవడు పోయాడు.

'నాన్నమ్మా, నాన్నమ్మా' అంటూ తన కూడా కూడా తిరిగేవాడు. తన దగ్గరే పడుకునేవాడు. వాడికి జబ్బు

చేసింది. ఎన్ని రోజులకూ తగ్గలేదు. వూళ్లో ఆచారిగారిచ్చిన మందులు మింగించారు. తగ్గలేదు. పది రూపాయలు అప్పుచేసి పక్కూరికి తీసికెళ్ళి పెద్ద డాక్టరుకు చూపించారు. ఆయన పరీక్ష చేసి, ఏవో మందులు రాసిచ్చాడు.

"కుర్రాడికి మంచి తిండి పెట్టాలి. బలమైన తిండి పెట్టక పోతే ఈ మందులేం పనిచెయ్యవు" అని అంయన గట్టిగా చెప్పాడు.

ఓపూట తిండికే యాతన పడుతుంటే బలమైన తిండి ఎక్కడ నుంచి తెస్తారు? అన్నిటికీ ఆదేవుడే వున్నాడనుకుని మళ్లీ ఆచారిగారి మందే వాడారు. ఓ రాత్రి మనవడికి కడుపులో నొప్పొచ్చింది. ఎగవూపిరి దిగవూపిరికి . దిగినాక ఆచారిగారిచ్చిన మందు తెచ్చారు. మందు తాగమని తల్లి అడిగినా, తండ్రి అదిగినా వాడు మింగలేదు. ఆఖరికి తను వాడి తల నిమురుతూ "ఇది తాగమ్మా. నీకు తగ్గి పోతాది! తాగయ్యా" అని మందిస్తే, కళ్ళు తెరిచి , తనొంక చూసి, మింగేశాడు. ఆతర్వాత మూసిన కన్ను మళ్లీ తెరవనేలేదు.

సత్తెమ్మకు నీటి పొర అడ్డొచ్చి దారి కనిపించలేదు ఆగి, చీర చెంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుంది. చుట్టూ ఓసారి చూసింది

ఎక్కడా పచ్చని చెట్టు లేదు. పొలాలు ఎడారుల్లా వున్నాయి. నేలంతా పగుళ్ళు దేరి వుంది. రాళ్ళూ, రప్పలతో నిండి వుంది.

ఆ వూళ్లో పంటలు పండి రెండేళ్లయింది. వానల్లేక పంటల్లేవు పంటల్లేక పనుల్లేవు. పనుల్లేక తిండి లేదు. ఉన్నవల్లా ఆకలే ఆకలి. బాధలే బాధలు. చావులే చావులు.

సత్తెమ్మ గాఢంగా నిట్టూర్చింది.

నడుస్తూ, నడుస్తూ గొప్పు తగిలి తూలి పడిపోబోయింది. కుడికాలి బొటన వేలి గోరు పైకి లేచి రక్తం వచ్చింది.

సత్తెమ్మ ఒంగుని గుప్పెడు ఇసక తీసి, రక్తం వస్తున్న చోట వేసి నొక్కి పెట్టింది. కొద్దిసేపు అలా వుంచి, తర్వాత నిలబడింది. చెయ్యి దులుపుకుంది.

మళ్లీ నడక మొదలు పెట్టింది.

చిరు చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి.

సత్తెమ్మ పోస్టాఫీసు దగ్గర కెళ్లింది.

"ఏవే, మళ్లీ వచ్చావ్" అన్నాడు పోస్టు మాస్టరు– అరుగుమీద కూర్చుని చుట్టలు చుట్టుకుంటూ.

"మనేర్డరొచ్చిందా బాబూ"

"ఏవిటే పిచ్చి ముండా. రోజూ ఒకటే నస. మనియార్డరొస్తే నేనే తెచ్చిస్తాగా. రోజూ అంత దూరం నడిచి రావద్దని నీకెన్ని సార్లు చెప్పాను. నా మాట నాది. నీనడక నీది" అన్నాడతను చిరాకుపడుతూ.

"ఎందుకయ్యా, అలా ఇసుక్కుంటావ్. సీకటడితే ఇయాళ మానేసి రేపు తెస్తావు కదా అని నేనొచ్చాను" అని సత్తెమ్మ ఉసూరు మంటూ వెనుతిరిగింది.

చీకట్లో కళ్లు చిట్లించి చూస్తూ – అక్కడాడెన్ని యాతనలు పడుతున్నాడో అనుకుంద సత్తెమ్మ.

* * * * *

ఏసురత్నం గోడకు జేరబడి కళ్ళు మూసు కున్నాడు. ముఖం ఉబ్బిపోయింది. తొడ దగ్గరయిన గాయం ఇంకా సలుపుతూనే వుంది. ఒళ్లంతా పచ్చి పచ్చిగా వుంది.

ఆరోజున రిక్షా తిరగబడి పోయినప్పుడు ఏసురత్నం బోర్లా పడిపోయాడు. అతని మీద రిక్షా పడి పోయింది. కొంత సేపటి వరకూ ఏసురత్నానికి ఏం తెలీలేదు. మెదడు మొద్దుబారి పోయింది. నెమ్మదిగా లేచి చూసేసరికి రిక్షా ఎక్కిన ఆసామి మరో పక్క పడిపోయున్నాడు.

ఏసురత్నం అతని దగ్గరికి వెళ్ళి చూశాడు. అతను మూలుగుతున్నాడు. ఏషురత్నం అతన్ని నెమ్మదిగా లేపి కూర్చో బెట్టాడు.

అంతలో కొందరు రిక్షావాళ్ళు అక్కడికి వచ్చి, గాయాలతో వున్న ఇద్దర్నీ రోడ్డు మీదకు తీసుకు వచ్చారు. తర్వాత, వాళ్లను ఆస్పత్రిలో చేర్చారు.

ఆస్పత్రిలో గాయాలకు మందులేసి, కట్లు కట్టి ఇద్దర్నీ పంపేశారు.

రిక్షా రిమ్ములు వంగి పోయాయి. రిక్షాను ఓనరుకు అప్పగించారు. బాగు చేయించి ఇస్తే కానీ రిక్షాను తీసుకోనన్నాడు ఓనరు.

రిక్షాను రిపేరు చేయించడానికి తన వద్ద డబ్బు లేదన్నాడు ఏసురత్నం.

"ముందు మీరు రిక్షాను బాగు చేయించండి. రిపేర్ కయిన డబ్బును రోజుకింత చొప్పున చెల్లగొట్టు కోండి" అని నలుగురూ నచ్చ జెప్పడంతో తగ్గాడు ఓనర్.

"ప్చ్" అనుకున్నాడు ఏసురత్నం.

రేపెలాగయినా రిక్షా ఎక్కితేనే గానీ రోజు గడవదు. మామూలుగా ఇచ్చే అద్దెతో పాటు రిక్షా రిపేరు కయిన ఖర్చుకూడా కొంత కట్టాలి. అది తీరేదాకా ఓ పూట గడవడమే కష్టం

అమ్మ కింతవరకూ డబ్బు పంపలేదు. డబ్బు పంపి అప్పుడే ఇరవై రోజులకు పైగా అయింది. అప్పుడు పంపింది మాత్రం ఎంత? ముప్పయి రూపాయలు! అమ్మెలా వున్నదో?

తమతో పాటు తననీ రమ్మంటే రాలేదు. ఆపట్నాల్లో ఆపాయికానాలూ, ఆ గొడవా పడలేనంది. ఉన్న వూరు విడిచి రాలేనంది. తన బతుకూ, చావూ అక్కడే నంది.

తనకు మాత్రం పుట్టి పెరిగిన వూరు విడిచి పెట్టి రావడం ఇష్టమా?

తమ వూరి నుంచి నూటయాభై మంది ఇక్కడి కొచ్చేశారు. పనుల్లేక వచ్చేశారు. పస్తులతో చావలేక వచ్చేశారు.

కాలిదగ్గర చురుక్కు మనడంతో ఏసురత్నం కళ్ళు తెరచి కింద చూశాడు. పక్కగా వేసుకున్న చిరుగుల దుప్పటి మీద చీమలు పాకుతున్నాయి.

నెమ్మదిగా లేచి, దుప్పటి దులిపాడు పెళ్ళాన్ని పిల్చి, చీపురుతో చీమల్ని తుడిచేయమన్నాడు.

ఆమె ఆపని చేస్తుంటే ఏసురత్నం చూస్తూ నిలబడ్డాడు. తర్వాత, దుప్పటిని మరోసారి దులిపి, దానిమీద నడుం వాల్చాడు

ఏసురత్నం ఉబ్బిన ముఖాన్ని చేత్తో నెమ్మదిగా పట్టుకున్నాడు.

రెండేళ్ల పిల్లని చంకనేసుకుని, ఓ చేత్తో గిన్నె పట్టుకుని బయటికెళ్ళిన ఏసురత్నం భార్య సణుక్కుంటూ తిరిగొచ్చింది.

"బియ్యం ఎక్కడా అప్పు పుట్టనేదు. ఇయాళింక పస్తే" అంది.

ఆమె గొంతు మామూలుగా లేదు. అలాగని ఆ గొంతులో కోపంలేదు. విసుగులేదు.

ఏసురత్నం భార్య మాట విని వూరుకున్నాడు.

ఎవరు మాత్రం ఎన్నిరోజులు అప్పు పెడతారు? తమ పక్క గుడిసెల్లో తమ వూరి వాళ్లు కొందరుండడం వల్ల నాలుగు రోజులుగా బియ్యం, కాసిన్ని డబ్బులూ అప్పు ఇచ్చారు. వాళ్లదీ తన లాంటి బతుకే. ఒళ్ళు సలు పుతున్నా రేపు రిక్షా ఎక్కక తప్పదు.

ఇలా అనుకుంటూ ఏసురత్నం మరో వైపుకి ఒత్తిగిల్లాడు

సైడు కాలువల్లోంచి మురికి వాసన వస్తోంది. గుడిసెలో ఉక్క ఉక్కగా వుంది. బయట ఎండ బడబాగ్నిలా వుంది. ఓ కాకి కావుకావు మంటూ అరుస్తోంది

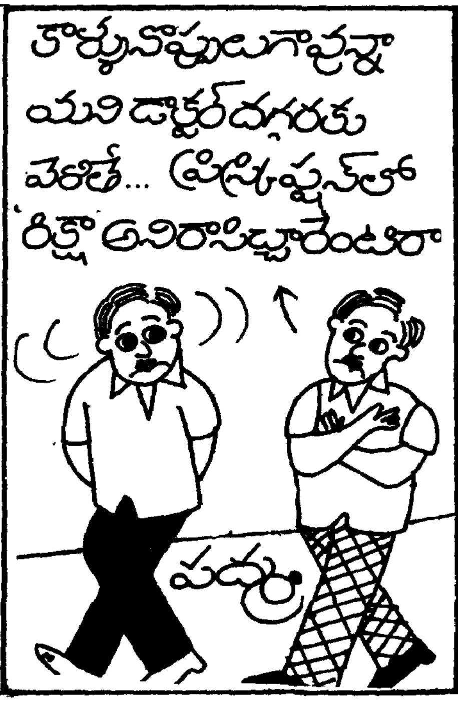

వలస

పక్క గుడిసెలోని సోమన్న వచ్చాడు. అతనితో పాటు మరొకడు వున్నాడు.

వాళ్ల అడుగుల చప్పుడు విని ఏసురత్నం లేచాడు.

సోమన్న పక్కనున్న నాయుడ్ని చూసి

"నువ్వెప్పుడు దిగొచ్చావురా" అన్నాడు ఏసురత్నం ఆశ్చర్యంగా.

"ఇక్కడేదైనా పని చూసుకుందావని ఇయ్యేళే వచ్చేను. నీకోసం పొద్దుటి నుంచీ వెదుకుతూనే వున్నాను. ఇప్పటికి సోమన్న కన్పించాడు. నీదగ్గరకు తీసుకొచ్చాడు" అన్నాడు నాయుడు.

"అమ్మెలా వుందిరా. డబ్బు పంపలేక పోయాను. ఈ మధ్యన యాక్సిడెంటయినాది."

ఏసురత్నం మాటకు నాయుడు వెంటనే సమాధాన మివ్వలేదు. కొన్ని క్షణాలు మౌనంగా వుండి, తలదించుకున్నాడు. అలా తల దించుకునే-

"ఇంకెక్కడి సత్తెమ్మ పిన్నిరా. నాలుగు రోజుల కిందటే చచ్చిపోయింది" అన్నాడు నెమ్మదిగా.

ఏసురత్నం బావురు మని ఏడవలేదు. ఎలా చనిపోయిందని అడగలేదు అతని కళ్ళు పొడిగా వున్నాయి.

"అమ్మకింక డబ్బు పంపక్కర్లేదు" అనుకోగానే ఏసురత్నం కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగాయి.

కన్నతల్లి చచ్చిపోతే, తిండి పెట్టే బాధ తప్పిందని అనుకుంటున్న తనూ ఓ కొడుకేనా?

ఇప్పుడతని శరీరమే కాదు, మనసు కూడా పచ్చి పచ్చిగా వుంది.

ఇలాంటి వలసలెన్ని జరిగినా ఈ బతుకు లింతే. ఈ వ్యవస్థ నుంచి మరో వ్యవస్థకు వలస పోతే తప్ప ఈ బతుకులు మారవు. ఆ సంగతి ఏసురత్నానికి తెలీదు. తెలియజెప్పే వాళ్ల కంట్లో అతను రేపో, మాపో పడక మానడు. □

నూతన యవ్వనం పొందండి! సంతాన వంతులు కండి. చర్మ వ్యాధులనుండి విముక్తులు కండి. హస్త ప్రయోగమువలన కలుగు నరముల బలహీనత, శీఘ్ర స్కలనము, అంగము చిన్నదగుట, అవసర కాలమందు అసంతృప్తి, సంతానము లేక పోవుట, సమస్త చర్మవ్యాధులకు ఆయుర్వేద చికిత్స & పోస్టు ద్వారా చికిత్స కలదు.

"క్యాంపులు": ప్రతి ఆదివారం 'భీమవరం' షణ్ముఖ లాడ్జిలో ఉదయం 8 గం. నుండి సాయంత్రం 6-30 గం. వరకు, ప్రతి నెల 1 మరియు 16 తేదీలలో 'రాజమండ్రి' హోటల్ అశోకాలో కోటగుమ్మం దగ్గర మధ్యాహ్నం 12 గం. నుండి రాత్రి 9 గం. వరకు.

డా॥ డి. మార్కండేయులు

ఆయుర్వేద భిషక్, సెక్స్ & స్కిన్ స్పెషలిస్ట్,

పార్కురోడ్, గుడివాడ - 521301

ఫోన్స్ : 522 & 540

త్వరలో విడుదల!

సినీ కళామతల్లికి ఈతరం సంచలన రచయిత....

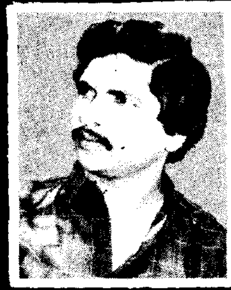

చల్లా సుబ్రహ్మణ్యం

అర్పిస్తున్న పరిశోధనా నీరాజనం

అరణ్య నేత్రం రూ. 25/-

* డా॥ కొత్త రవీంద్రబాబు

కలియుగంలో రాధ! రూ. 20/- సంకెళ్ళెవరికి? రూ 20/-

* ఇచ్ఛాపురపు రామచంద్రం

పలుకే బంగారమా! .... రూ. 22/-

నవజ్యోతి పబ్లికేషన్స్

ఏలూరు రోడ్ విజయవాడ2